

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ВП НУБІП УКРАЇНИ
«МУКАЧІВСЬКИЙ АГРАРНИЙ КОЛЕДЖ»**

**ЧЕТВЕРТА МІЖНАРОДНА
НАУКОВО - ПРАКТИЧНА ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦІЯ**

**4TH INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL ONLINE
CONFERENCE**

**ІННОВАЦІЇ
В ОСВІТІ, НАУЦІ ТА ВИРОБНИЦТВІ
До 100 річчя з дня народження професора
М. А. Білоножка**

**INNOVATIONS
IN EDUCATION, SCIENCE AND
industry dedicated to the 100th anniversary of the birth professor
M.A. Bilonozhko**

24-25 листопада 2020 року

м. Київ

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

- **Ніколаєнко С. М.**, ректор, голова оргкомітету;
- **Ібатуллін І. І.**, перший проректор, співголова;
- **Тонха О. Л.**, декан агробіологічного факультету;
- **Каленська С. М.**, завідувач кафедрою рослинництва, співголова оргкомітету;
- **Садварі Ю. Ю.**, директор ВП НУБіП України "Мукачівський аграрний коледж", співголова оргкомітету;
- **Рахметов Д. Б.**, заступник директора з наукової роботи, Національний ботанічний сад ім. М. М. Гришка НАН України (за згодою);
- **Ренді Катчер**, професор, департамент рослинництва Саскачеванського університету, Саскатун, Канада (за згодою);
- **Ян Крен**, професор, університет Менделя, Чехія (за згодою);
- **Алба О.**, завідувач відділу агрономії в Grow Solutions Holdings, Канада (за згодою);
- **Маламура Д.**, асистент відділу рослинництва (Plant Science) Саскачеванського університету, Саскатун, Канада (за згодою);
- **Фуско О.**, консультант проектів з галузі рослинництва, Università Degli Studi Di Perugia-Dipartimento di Scienze, Італія (за згодою);
- **Кнап Н. В.**, спеціаліст вищої категорії, ВП НУБіП України "Мукачівський аграрний коледж" заступник голови оргкомітету;
- **Антал, Т. В.**, доцент кафедри рослинництва, секретар оргкомітету;
- **Доктор Н. Н.**, спеціаліст вищої категорії, ВП НУБіП України "Мукачівський аграрний коледж" секретар оргкомітету

ЧЛЕНИ ОРГКОМІТЕТУ:

- **Бачинський О. В.**, доцент кафедри рослинництва;
- **Гарбар Л. А.**, доцент кафедри рослинництва;
- **Гончар Л. М.**, старший викладач кафедри рослинництва;
- **Гудзовата О. М.**, завідувач агрономічним відділенням;
- **Дмитришак М. Я.**, доцент кафедри рослинництва;

- **Єрмакова Л. М.**, доцент кафедри рослинництва;
- **Карпенко Л. Д.**, старший викладач кафедри рослинництва;
- **Кепенач Н. П.**, спеціаліст вищої категорії;
- **Мазур Б. М.**, завідувач кафедри садівництва імені професора В.Л. Симиренка;
- **Мазуренко Б. О.**, асистент кафедри рослинництва;
- **Мокрієнко В. А.**, доцент кафедри рослинництва;
- **Новицька Н. В.**, доцент кафедри рослинництва;
- **Павлишинець Н. Л.**, завідувач відділення бухгалтерських та туристичних дисциплін;
- **Сонько Р. В.** асистент кафедри рослинництва;
- **Шутий О. І.**, старший викладач кафедри рослинництва;
- **Юник А. В.**, доцент кафедри рослинництва.

САДІВНИЦТВО ТА ВИНОГРАДАРСТВО В СВІТІ ТА УКРАЇНІ

УДК 631.52:634.23.001.26

ДЕСЕРТНІ СОРТИ ВИШНІ ДЛЯ ПРИСАДИБНОГО ГОСПОДАРСТВА

Шкіндер-Барміна А.М., кандидат с.-г. наук

МДСС імені М. Ф. Сидоренка ІС НААН

Вишня здавна є традиційною культурою в Україні. Плоди вишні споживають у свіжому та переробленому вигляді (сік, варення, компот, вино та інше), і зазвичай культуру вишня розглядають як технічну, але ж існують вже нові сорти, плоди яких можна з задоволенням споживати на десерт. Особливої актуальності вирощування десертних сортів вишні набуває у Південному Степу України, де розташовані курортні зони і переважає реалізація плодів десертного призначення для вживання у свіжому виді.

За даними Держкомстат України, більша частина насаджень вишні розміщена у Степовій зоні (43,5 %), дещо менша – у Лісостеповій (33,3 %), ще менше – на Поліссі (18,3 %) та в Карпатах (4,9 %). При цьому біля 93 % площі належить господарствам населення і лише 7 % – сільськогосподарським підприємствам. Більшість садоводів-любителів віддають перевагу старим переважно технічного призначення сортам Чорнокорка, Шпанка, Жуковська, Любська.

Селекційна робота на Мелітопольській дослідній станції імені М.Ф.Сидоренка ІС НААН ведеться з 1930 року. Селекціонером М.Т.Оратовським було виділено та передано на держсортотипування два сорти вишні – Мелітопольську ранню та Мелітопольську десертну, зареєстровану з 1954 р. Подальша селекційна робота з 1967 р. була спрямована на отримання сортів нового покоління і селекціонери В.О.Туровцева та М.І.Туровцев разом із міжсортною гібридизацією проводили і міжвидові схрещування вишні з черешнею. Отримані сорти вишні і вишнево-черешневих гібридів (дюків) характеризуються позитивними якостями обох порід: високою врожайністю (25-45 кг/дер.), зимо- та посухостійкістю, стійкістю квіток до весняних заморозків, стійкістю до ураження грибними хворобами. Для стабілізації продуктивності насаджень, як промислових так і присадибних, дуже важливим є підбір сортів з комплексом ознак високої врожайності, якості плодів та стійкості до несприятливих факторів довкілля.

Наводимо коротку характеристику зареєстрованих та перспективних сортів вишні десертного призначення для вирощування у присадибних господарствах.

Солідарність. Дерево сильноросле, з розлогою кроною середньої гущини. Сорт вирізняється високою стійкістю до кокомікозу та моніліозу, доброю зимо- та посухостійкістю. До плодоношення вступає на 4-й рік після садіння. Урожайність – 43 кг з 10-річного дерева. Сорт самобезплідний. Кращі

запилювачі – Встреча, Примітна, Гріот мелітопольський, Ранній десерт, Ожиданіє.

Плоди великі, округлі, темно-червоні, масою 6,5-7,0 г. М'якоть світло червона, ніжна, соковита, кисло-солодка. Дегустаційна оцінка – 4,8-5,0 бала. Плоди універсального призначення. Сорт занесений до Державного реєстру сортів з 2005 р.

Встреча. Дерево слаборосле, висотою до 2,5 м. Крона куляста, поникла, густа. Сорт стійкий до кокомікозу та в середньому ступені вражається моніліозом; зимостійкість висока, добра стійкість бутонів до пізньовесняним заморозкам. Середня врожайність у 10-річному віці – 25 кг з дерева. Сорт частково самоплідний. Кращі запилювачі – Шалунья, Примітна, Самсоновка.

Плоди великі, одномірні, плоско-округлі, темно-червоні, середня маса – 8,6 г, максимальна – 15 г. М'якоть червона, ніжна, соковита. Смак кисло-солодкий. Дегустаційна оцінка – 4,8-5,0 бала. Плоди універсального призначення. Сорт занесений до Державного реєстру сортів з 1995 р.

Ранній десерт. Дерево сильноросле, з широкопірамідальною середньою густоти кроною. Сорт стійкий до кокомікозу та моніліозу, відзначається посухостійкістю та зимостійкістю. У плодоношення вступає на 3-й рік. Урожайність у 9-річному віці – 24 кг з дерева. Сорт самобезплідний.

Плоди великі, масою 5-6 г, плоско-округлої форми, одномірні. Забарвлення плоду жовто-рожеве. М'якуш ніжний, соковитий, безбарвний. Смак кисло-солодкий, освіжаючий. Дегустаційна оцінка – 4,8 бала. Плоди досягають у першій декаді червня, десертного призначення. Сорт занесений до Державного реєстру сортів з 2005 р.

Нарядна. Дерево сильноросле, формує округлу, розлога, піднесену крону, середньої густоти. Сорт стійкий до моніліального опіку, середньостійкий до кокомікозу – ураження у епіфітотій ний рік 2,2 та 3,0 бала, відповідно. До плодоношення вступає на 4-й рік після садіння. Урожайність у 9-річному віці – до 20 кг з дерева. Сорт самобезплідний.

Плоди середньою масою 4,3 г, округлі, темно-червоні. М'якоть червона, ніжна, соковита. Сік червоний. Смак кислувато-солодкий з переважанням солодкого. Дегустаційна оцінка – 4,8-5,0 бала. Плоди універсального призначення, добре смакують як десерт.

Мелітопольська новинка. Дерево сильноросле, формує розлогу, дещо пониклу крону. Зимостійкість добра. Сорт стійкий до моніліального опіку та середньостійкий до кокомікозу. До плодоношення вступає на 4-й рік після садіння в сад. Врожайність у 9-річному віці сягає до 16-20 кг з дерева. Сорт самобезплідний.

Плоди великі, масою 6,0-7,0 г, одномірні, плоско-округлі. Забарвлення плода червоне. М'якоть жовта, ніжна, соковита. Сік світло рожевий. Смак кислувато-солодкий з переважанням солодкого. Дегустаційна оцінка – 4,8-5,0 бала. Плоди дуже смакують як десерт.

Вирощування нових сортів вишні і вишне-черешневих гібридів дозволить стабільно отримувати плоди високої якості універсального призначення, у тому числі для вживання свіжими на десерт.

634.1:631.674.6

ЕФЕКТИВНІСТЬ МІКРОЗРОШЕННЯ ПЛОДОВИХ КУЛЬТУР

Малюк Т. В., кандидат с.-г. наук

Козлова Л. В., кандидат с.-г. наук

Мелітопольська дослідна станція садівництва імені М.Ф. Сидоренка

ІС НААН

В останні десятиліття в інтенсивному садівництві мікрозрошення за рахунок більш високого рівня автоматизації майже повністю витіснило поверхневі способи поливу. Крім того, подальше впровадження інтенсивних технологій вирощування плодкових культур в південному регіоні України стримується дефіцитом поливної води та низькою її якістю, а також недосконалими способами внесення добрив, віддаленням періодів активного поглинання рослинами певних елементів від строків удобрення тощо.

В таких умовах застосування саме мікрозрошення, зокрема краплинного, є одним із можливих виходів із ситуації. Адже воно відповідає вимогам заощадження поливної води, можливості проведення фертигації і оперативного керування умовами живлення і вологозабезпечення рослин у відповідності до фізіологічних потреб культур, високого рівня автоматизації тощо.

Так, наприклад, результати досліджень вчених МДСС імені М.Ф. Сидоренка ІС НААН за період 2006-2015 рр. щодо особливостей застосування добрив шляхом фертигації в молодих та плодоносних інтенсивних насадженнях зерняткових культур за краплинного зрошення в умовах півдня України свідчать про високу ефективність цього елемента технології та отримання прибавки врожаю до 42 % порівняно до контролю за економії ресурсів та зменшення агрохімічного навантаження на плодівий агроценоз.

Згідно даних «Концепції розвитку мікрозрошення в Україні до 2020 року» із загальної площі краплинного мікрозрошення на південний регіон припадає близько 90 %, з них біля 30 % - на багаторічні культури, зокрема плодово-ягідні. Найбільші площі мікрозрошення знаходяться у Херсонській та Одеській областях – понад 50 % усіх наявних в Україні. Широко застосовується мікрозрошення також у Миколаївській, Запорізькій, Дніпропетровській та Донецькій областях. Орієнтовна площа краплинного мікрозрошення багаторічних культур у південних регіонах (Херсонська, Миколаївська, Одеська, Запорізька, Дніпропетровська області) становить понад 11 тис. га.

Ефективність зрошення в значній мірі залежить від своєчасного проведення поливів. Існуючи зараз методи визначення строків та норм поливу